

# Nhận xét về kiểm soát quá trình lạm phát

TS. NGUYỄN VĂN SĨ

**L**ạm phát có tác động rất lớn đối với nền kinh tế và lạm phát mang nhiều đặc điểm khác nhau trong mỗi thời điểm, từng giai đoạn khác nhau của nền kinh tế. Chúng ta cần phân tích, đánh giá quá trình để kiểm soát lạm phát. Lạm phát ở Việt Nam trong thời gian qua do yếu tố khách quan như là: biến động giá cả trên thị trường thế giới gồm một số mặt hàng phối thép, phân bón, dầu thô... Ngoài ra sự biến động của giá vàng trên thị trường Việt Nam trong các lĩnh vực tiền tệ, bất động sản, ngoại hối... Mặt khác sự quản lý lỏng lẻo đối với một số mặt hàng dẫn đến tình trạng độc quyền gây ra sự thiếu tin tưởng các chính sách điều hành kinh tế vĩ mô. Một số nhà kinh tế cho rằng việc thắt thu ngân sách mà trong đó thắt thu về thuế do chính sách thuế chưa hợp lý làm một nguyên nhân chính. Hiệu quả đầu tư chưa thật sự hấp dẫn do sự bất hợp lý trong phân bổ vốn đầu tư, đầu tư chồng chéo, dàn trải, thất thoát lãng phí chính là nguyên nhân gây ra thâm hụt ngân sách. Nếu như tình trạng này kéo dài việc giảm thuế nhập khẩu và áp dụng giá trần trong kiểm soát sẽ tạo ra áp lực lớn về các khoản nợ.

Đối với chính sách tiền tệ hiện nay, khả năng chuyển đổi của đồng tiền Việt Nam có ý nghĩa quan trọng trong hoạt động xuất khẩu, nếu như không chuyển đổi được trên các tài khoản vãng lai, từ đó đánh thuế trên các mặt hàng xuất khẩu cao làm mất tính cạnh tranh của hàng hóa, thị trường bị thu hẹp. Chế độ tỷ giá và lãi suất hiện nay góp phần tạo điều kiện cho thị trường vốn và thị trường ngoại tệ tự do phát triển mạnh. Loại thị trường này không chịu sự điều tiết của Nhà nước, không chịu sự ràng buộc về tỷ lệ dự trữ bắt buộc nên có nhiều ưu thế cạnh tranh hơn các chủ thể hoạt động trên thị trường chính thức. Sự có mặt của loại thị trường này làm cho Ngân hàng trung ương không kiểm soát được lượng tiền lưu thông trên thị trường, dẫn đến những sai lầm trong chính sách hạn chế lạm phát. Kiểm soát lạm phát phải gắn

liền với thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, giảm thất nghiệp, đồng thời gắn liền với các tác động của quá trình hội nhập, vào thời điểm này sẽ làm giảm lạm phát do được nhập nguồn hàng hóa dồi dào từ bên ngoài. Đây cũng là yếu tố thách thức cho nền sản xuất nội địa. Từ các nhận định trên, chúng ta cần có quan điểm đúng đắn, chính sách rõ ràng, có thể kiểm soát lạm phát theo mục tiêu, đó là một trong những phương án mà một số nước trên thế giới thực hiện thành công. Nguồn vốn ngân sách nhà nước khi đưa vào hoạt động cần đặt tính hiệu quả lên hàng đầu nhằm làm giảm lãng phí trong chi tiêu ngân sách. Cải thiện tính minh bạch, rõ ràng về chính sách nâng cao hiệu quả phân bổ nguồn lực tài chính. Xây dựng luật thế, giảm thuế suất, mở rộng diện thu sao cho đáp ứng được yêu cầu về cạnh tranh và đảm bảo ổn định tăng thu ngân sách nhà nước. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền giáo dục rộng khắp trong dân chúng, tạo tính tự giác trong nghĩa vụ nộp thuế. Cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước cần nhanh hơn nữa sẽ làm tăng hiệu quả kinh doanh, đồng thời làm giảm chi ngân sách nhà nước, đây cũng là giải pháp cho kiểm soát lạm phát.

Về chính sách tiền tệ, các ngân hàng cần kiểm soát mức tăng trưởng tín dụng cần tập trung cho các dự án thúc đẩy sản xuất kinh doanh có hiệu quả, các ngành kinh tế mũi nhọn. Thay đổi chính sách điều hành tỷ giá hiện nay bằng một tỷ giá linh hoạt, thay đổi theo từng thời kỳ cụ thể, trong đó hệ thống ngân hàng đóng vai trò chính, chú trọng việc phân loại nợ, đẩy mạnh tiến độ công nghệ hóa nghiệp vụ ngân hàng để nâng cao hiệu quả hoạt động và nâng cao năng lực

trong quá trình hội nhập.

Đối với môi trường đầu tư và hoạt động xuất khẩu cần cải thiện triệt để nhằm thu hút đầu tư nước ngoài với các biện pháp như: ổn định chính trị, xã hội, đây là yếu tố mà các nhà đầu tư luôn quan tâm vì họ muốn đầu tư ở những khu vực ít rủi ro nhất. Đẩy nhanh tốc độ giải ngân nguồn vốn ODA, phát triển thị trường dịch vụ tài chính và hỗ trợ kinh doanh, trong đó dịch vụ bảo hiểm, kiểm toán, thuế sẽ góp phần tăng cường tính minh bạch trong chính sách, giảm thiểu các hoạt động rủi ro trong kinh doanh, tăng cường công tác đàm phán mở cửa thị trường, đẩy nhanh quá trình hội nhập kinh tế quốc tế, đồng thời nâng cao chất lượng nguồn lực, lựa chọn và sử dụng đúng người sẽ tạo ra sự thay đổi có tính quyết định.

Vì vậy các giải pháp kiểm soát lạm phát phải đảm bảo việc phát huy mặt tích cực của lạm phát đồng thời ổn định giá cả, thúc đẩy phát triển sản xuất. Lạm phát luôn xuất hiện trong quá trình phát triển kinh tế - xã hội, đó là một thực tế khách quan. Chúng ta cần có một chính sách, nói chung, phù hợp theo từng thời điểm, một mặt làm điều hòa sản xuất, mặt khác kiểm soát lạm phát nhằm dự đoán sự biến động kinh tế trong và ngoài nước trong quá trình hội nhập, để định hướng cho nền kinh tế ổn định, phát triển bền vững ■

## Tài liệu tham khảo:

1. Trần Ngọc Thơ, *Tài chính quốc tế*, NXB Thống kê, 2001.
2. Pierre Bozbalk, *Lạm phát và giảm lạm phát*, 1992.
3. Lương Thị Hồng Phúc, *Lạm phát và kiểm soát lạm phát*, Luận văn thạc sĩ kinh tế, 2004.